

[Aksel Larsen.]

kan blive forarget eller ophidset over, at organisationer yder bidrag til politiske partier. Men jeg ville ganske vist finde det rimeligt, om vælgerne fik at vide, hvilke organisationer og sammenslutninger der yder bidrag til hvilke partier. Deraf kunne vælgerne også drage en vis slutning med hensyn til, hvilke interesser partierne har i hvert fald en ganske særlig grund til at tilgodese.

Jeg ved ikke, om det vil være nogen idé her i dette land at indføre regler som dem, man har i England — selv om det i og for sig kunne lyde meget demokratisk — med fastsættelse af visse maksimaludgifter for en valgkampagne. Men man kunne i hvert fald gøre det, vi har foreslået, nemlig give partierne pligt til hvert år at offentliggøre deres regnskab og stille regnskabet med bilag og alt, hvad dertil hører, til rådighed for revisorer, der kan gennemgå det og kontrollere det og attestere, at der er givet rigtig oplysning om, hvorfra partierne har deres indkomster.

Jeg har som sædvanlig måttet konstatere en del mærkværdige misforståelser i den til misforståelser indrettede dagspresse, som bl. a. har fortalt, at lovforslaget gik ud på, at statsrevisorerne skulle revidere partiernes regnskaber. Jeg tror nok, vi kan være enige om, at de af folketinget valgte statsrevisorer ikke er de egnede fagfolk til at foretage en sådan revision, samtidig med at det måske også kunne skabe lidt dårlig luft, idet mange vælgere ville sige: det er jo at sætte ræve til at vogte gæs, når folketingsmænd skal revidere partiernes regnskaber. Det, vi har foreslået, er, at folketinget skal ansætte statsautoriserede revisorer til at kontrollere partiregnskaberne, attestere, hvorvidt de er rigtige, og give yderligere oplysninger, og det er jo noget helt andet end at sætte statsrevisorerne til det.

Men som sagt: jeg er glad for, ministeren erkender, at der her i hvert fald er et problem, som må overvejes og undersøges, og jeg forstår, at ministeren slet ikke stiller sig helt afvisende over for tanken. Så må vi jo lade sagen gå i udvalg, og det er så heldigt, at vi i forvejen har nedsat et udvalg til behandling af valgloven, så vi kan gå i gang med at drøfte den temmelig omgående.

Jeg kan derimod ikke være så glad for, at den højtærede minister har afvist første

del af vort lovforslag om ændring i valgloven, hvad de såkaldte spærreregler angår. Jeg er ganske klar over, at hvis man fører valgloven tilbage til den affattelse, den havde — ja, det er jo helt fra 1920, vi har haft denne bestemmelse — vil det krav, der stilles til partierne om at mønstre et vist bestemt antal stemmer i et af de tre områder, være mere beskedent end det krav, der blev stillet tidligere, fordi der nu er 175 medlemmer i folketinget, som er valgt i det sydlige Danmark, medens der dengang kun var — det var vist 147.

På den anden side kræves der naturligvis flere stemmer nu. Men hvis jeg ikke husker meget fejl, var det sådan i 1920, at da kunne man i gennemsnit få et folketingsmandat for ca. 7.000 stemmer, og nu skal der da i hvert fald mindst det dobbelte til. Ja, vi ved ikke rigtig, hvor mange der skal til, fordi der er mange flere vælgere til det kommende valg, end der var i 1960; men der skal mindst det dobbelte antal stemmer til.

Jeg synes, at hvis et parti er i stand til at mønstre så mange stemmer i ét af de tre områder, som der skal til for at dække et gennemsnitligt mandat i landsmålestok, så bør partiet have mulighed for at få repræsentation, hvad det naturligvis i så fald kun kan få i kraft af tillægsmandaternes fordeling. Jeg synes det, fordi det i hvert fald aldrig har været meningen med de valglovsbestemmelser, vi har levet under i denne retning fra 1920 til 1963, at et parti skulle have en gennemsnitlig nogenlunde lige stor tilslutning over hele landet. Det var det, man faktisk fastslog i 1953, da man sagde, at et parti skal enten have mindst 60.000 stemmer eller i hvert af de tre områder stemmer til et gennemsnitligt kredsmandat — hvis jeg ikke husker fejl, er det ca. 20.000 i hovedstaden, 21.000 på øerne og 16.000-17.000 i Jylland, så det kravler altså stærkt op i nærheden af de 60.000, der kræves i landsmålestok — eller opfylde en tredje betingelse, nemlig at det i en enkelt stor- eller amtskreds skal have vundet et kredsmandat.

Der kræves en meget stor lokal tilslutning for at opnå et kredsmandat, og denne bestemmelse skyldes vel egentlig nærmest, at man ville tage hensyn til det tysksindede mindretal i Sønderjylland efter genforenin-